

Seminaria europejskie

14. seminarium
koordynator: Joanna Różycka-Thiriet

16 maja 2018 roku
j.rozycka@schuman.pl

Temat: Kiedy i czy w ogóle Unia ponownie się powiększy?

Goście:

- **Marta Szpala**, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia
- **dr Konrad Zasztowt**, Wydział Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Kryteria członkostwa w UE – inaczej tzw. **kryteria kopenhaskie** (uchwalono je na szczycie w Kopenhadze w 1993 roku). Mówi o nich także Traktat o Unii Europejskiej. O członkostwo w UE może się ubiegać kraj europejski. Kandydat do członkostwa musi posiadać stabilne instytucje gwarantujące demokrację, państwo prawa, prawa człowieka i ochronę mniejszości; posiadać funkcjonującą gospodarkę rynkową zdolną do rywalizowania na unijnym rynku; być zdolny do skutecznego wypełniania zobowiązań wynikających z członkostwa. Państwo kandydujące musi być w stanie przyjąć dorobek prawny UE, ale musi się też nastawić się na przyjęcie euro. Z drugiej strony warunkiem przyjęcia nowego państwa jest także gotowość na rozszerzenie ze strony samej Unii.

Negocjacje akcesyjne - zanim dany kraj stanie się członkiem UE, prowadzone są negocjacje dotyczące warunków jego przystąpienia (odbywają się w ramach tzw. **konferencji międzyrządowych**). Tempo negocjacji zależy od tego, jak szybko dany kraj dostosowuje się do prawa UE. Negocjacje toczą się w 35 rozdziałach (obszarach objętych unijnym prawem). W ramach rozmów poszczególne rozdziały są otwierane i zamykane. Negocjacje kończą się wraz z zamknięciem ostatniego rozdziału. Ich owocem jest **traktat akcesyjny**, który musi zostać ratyfikowany przez kraj kandydujący, państwa członkowskie i uzyskać aprobatę Parlamentu Europejskiego.

Państwa kandydujące – obecnie status państw kandydujących mają Albania, Macedonia, Serbia, Czarnogóra i Turcja, jednak posiadanie statusu kandydata nie jest równoznaczne z rozpoczęciem negocjacji akcesyjnych. Potencjalnymi kandydatami są Kosowo oraz Bośnia i Hercegowina. W 2009 roku z wnioskiem o przyjęcie do UE wystąpiła Islandia, dotknięta poważnym kryzysem. W kolejnych latach rozpoczęły się nawet negocjacje akcesyjne. Jednak w 2015 islandzki rząd zwrócił się o to, by nie traktować już Islandii jako kraju kandydującego. Turcja złożyła wniosek o członkostwo już w 1987 roku. W 1997, na unijnym szczycie w Luksemburgu uznano, że Turcja może kandydować do Unii (choć tylko 3 % powierzchni tego państwa znajduje się w Europie i można także podważać europejskość Turcji w sensie kulturowym), a w 1999 w Helsinkach przyznano jej oficjalnie status kraju kandydującego. Obecnie Turcja jest państwem, który stara się o członkostwo w Unii najdłużej. Już w Porozumieniu z Ankarą z 1963 roku Europejska Wspólnota Gospodarcza, poprzedniczka UE, zobowiązywała się do przyjęcia Turcji w poczet członków po odpowiednim okresie dostosowawczym (nie dłuższym niż 20 lat). Tureckie negocjacje z UE rozpoczęły się w 2005 roku. Tymczasem od 1996 między Turcją i UE obowiązuje unia celna.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Działania Fundacji Schumana są współfinansowane przez Unię Europejską, w ramach Programu *Europa dla Obywateli*

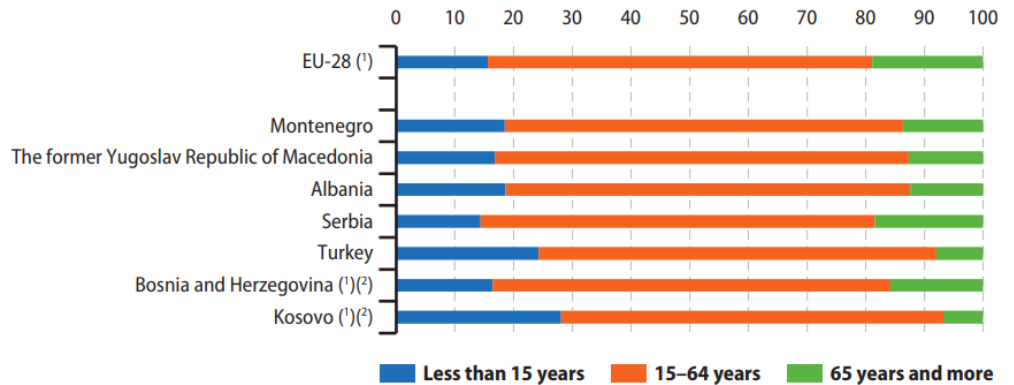
Przedstawicielstwo w Polsce

Seminaria objęte są honorowym patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce

Raporty na temat państw kandydujących – co roku Komisja Europejska publikuje sprawozdania dotyczące krajów kandydujących do UE, ostatnie ukazały się w kwietniu 2018. Jednocześnie ukazał się **Komunikat Komisji w sprawie unijnej polityki rozszerzenia**, w którym stwierdzono, że *Turcja znacząco odsuwa się od Unii Europejskiej*, mimo zapewnień rządu o zaangażowaniu w proces akcesji. Komisja rekomenduje też rozpoczęcie negocjacji z Macedonią i Albanią.

Balkany Zachodnie – część Półwyspu Bałkańskiego obejmująca następujące państwa: Chorwację, Czarnogórę, Macedonię (z powodu konfliktu z Grecją wokół nazwy tego kraju używa się też innej nazwy - *Była Jugosłowiańska Republika Macedonii*), Serbię, Albanię, Bośnię i Hercegowinę oraz Kosowo. Stosunki każdego z krajów Bałkanów Zachodnich z Unią Europejską są na innym etapie. Chorwacja jest najmłodszym członkiem UE (od 2013 roku). Niepodległa od 2006 roku Czarnogóra rozpoczęła w 2012 roku negocjacje dotyczące akcesji. Serbia rozpoczęła je w 2014. Macedonia ma status państwa kandydującego od 2005 roku, lecz negocjacje jeszcze się nie rozpoczęły. Albania jest kandydatem od 2014. Bośnia i Hercegowina jest od 2003 potencjalnym kandydatem. Potencjalnym kandydatem jest też niepodległe od 2008 roku Kosowo. Jego sytuację komplikuje fakt, że niektóre kraje UE nie uznały jego niepodległości (m.in. Hiszpania, Grecja, Słowacja, Rumunia).

Populacja według grup wiekowych, 2015 rok (odsetek łącznej populacji)

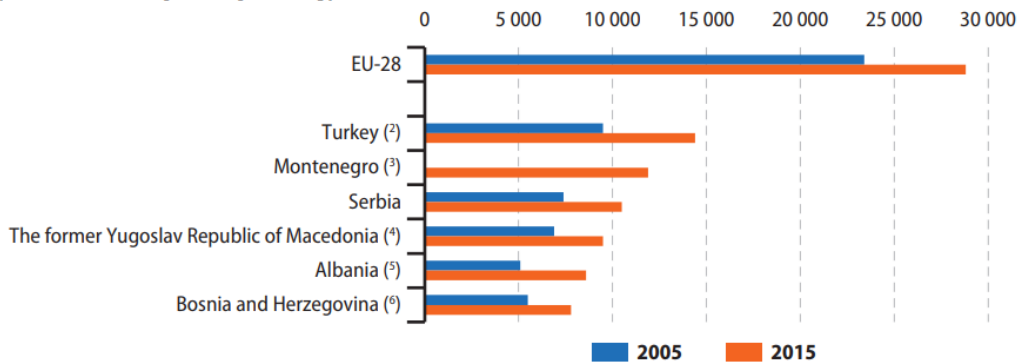

(¹) Estimates.
(²) 2014.

Source: Eurostat (online data codes: demo_pjangroup and cpc_psdemo)

PKB na głowę, 2005 i 2015 rok (·)

(standard siły nabywczej)

(¹) Kosovo: not available.

(²) Based on ESA 1995. 2014 instead of 2015. Break in series.

(³) 2005: not available.

(⁴) 2013 instead of 2015. 2013: estimate.

(⁵) 2015: provisional.

(⁶) Based on ESA 1995. 2005: estimate.

Source: Eurostat (online data codes: nama_10_pc, nama_gdp_c and cpc_ecnagdp)

Źródło: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7774688/KS-GO-16-001-EN-N.pdf/26107237-ec5d-4b1e-87f2-7bac279fb00a>

INTERNET – CO W TRAWIE PISZCZY

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/check-current-status_en - strona Komisji Europejskiej poświęcona rozszerzeniu UE. Można na niej znaleźć szczegóły dotyczące relacji Unii z poszczególnymi krajami kandydującymi i potencjalnymi kandydatami, w tym raporty o czynionych przez poszczególne państwa postępach. Można się tu także dowiedzieć więcej o rozmaitej pomocy przedakcesyjnej. Dla początkujących są również podstawowe informacje: kryteria członkostwa w Unii, procedura wchodzenia do UE, historia kolejnych rozszerzeń. Strona dostępna niestety wyłącznie po angielsku..